

Datum 2021-08-20
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2021/0236
Ert diarienummer Fi2021/01444
Handläggare Arvid Lindén

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner (SOU 2021:16)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Myndigheten för delaktighet (MFD) lämnar endast synpunkter avseende förslaget i kapitel 3 om automatiserat beslutsfattande i kommuner och regioner. Övriga förslag bedöms ligga utanför myndighetens uppdrag.

MFD anser att utredningens förslag om att möjliggöra automatiserat beslutsfattande i kommuner möter ett behov och kan vara ett sätt att skapa förutsättningar för ett mer modernt, effektivt och transparent beslutsfattande. Automatiserat beslutsfattande kan också vara ett sätt att minska genomslaget av diskriminerande strukturer och stereotypa föreställningar och på så sätt bidra till mer jämlika och rättssäkra beslutsbedömningar. Automatiserade beslut i kommunal verksamhet skulle också, rätt använda, kunna öka rättssäkerheten för marginaliserade medborgargrupper, där bland annat många personer med funktionsnedsättning finns.

Studier visar samtidigt att det med automatiserade beslut också finns risk att förstärka, fördjupa och befästa ojämlika strukturer i samhället. Detta om tekniken används oreflekterat och om inte strukturella bias systematiskt identifieras och synliggörs under utvecklingsprocessen.¹

Kommunalt och regionalt beslutsfattande omfattar många olika områden och många beslut är baserade på bedömningar av en individuell situation och

¹ [Artificiell intelligens och jämställdhet – Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se)

behov. MFD ser att utveckling av artificiell intelligens (AI) som stöd kan vara effektivt för att stärka upp likvärdighet och rättssäkerhet även i sådana ärenden. Det behöver dock understrykas att AI inte kan utgöra mer än ett underlag i sådana bedömningar. En för ensidig tillämpning av automatiserade beslut skulle kunna sätta den enskildes delaktighet och självbestämmande ur spel och riskera att helt åsidosätta individuella förutsättningar som behöver tas tillvara för ett rättvist och rättssäkert beslut.

MFD anser sammantaget att de bedömningar och analyser som utredningen gör om automatiserat beslutsfattande på många punkter behöver kompletteras och fördjupas. Detta bör exempelvis omfatta en beskrivning och analys av såväl möjligheter som risker för den verksamhet som kommuner idag har ansvar för att bedriva.

Slutligen vill MFD poängtera att en ökad användning och utveckling av automatiserade beslut kräver ett nära samarbete och samordnade resurser mellan kommuner. Automatiserade beslut är inte sällan komplexa och kostsamma att utveckla och behöver utvärderas noga. MFD anser också att frågan kring automatiserat beslutsfattande och AI som beslutsstöd tydligare behöver beslysas ur ett demokratiskt perspektiv med tyngdpunkt i hur utvecklingsarbetet kan involvera olika grupper av medborgare.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande) och utredare Arvid Lindén (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén